

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 14.7.2014 г.
COM(2014) 459 final

2014/0215 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за изменение на Решение 2007/198/Евратом за създаване на Европейско съвместно предприятие за „ITER“ и развитието на термоядрената енергия и за предоставяне на предимства на същото

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

В заключенията си от 12 юли 2010 г. относно съобщението на Комисията „Състояние и възможности за развитие на проекта ITER“ Съветът поиска от Европейската комисия да разгледа и да предложи решение относно начина, по който Комисията, държавите членки и Европейското съвместно предприятие за „ITER“ и развитието на термоядрената енергия „Ядрен синтез за енергия“ (F4E) следва да изпълняват своите отговорности и задачи, свързани с ITER.

В работния документ на службите на Комисията „Към стабилно управление и ръководство на проекта ITER“, представен на 9 ноември 2010 г., е посочен подробен списък на дейности, които на международно равнище са насочени основно към Организацията за ITER, а на европейско равнище — основно към F4E.

С присъединяването на Хърватия към Европейския съюз на 1 юли 2013 г. уставът на F4E се изменя с цел тази държава да получи права на глас в Управителния съвет на F4E. Като използва случая и в съответствие с работния документ на службите на Комисията от 2010 г. Комисията предлага приемането на допълнителни изменения, за да се подобри управлението и ръководството на F4E.

Предложенията бяха широко обсъдени с членовете на Управителния съвет на F4E, след което той прие единодушно предложените изменения на заседанието си на 9—10 декември 2013 г. Съгласно процедурата по изменение, определена в член 21 от устава на F4E, след като Управителният съвет одобри предложените изменения, Комисията може да представи за приемане пред Съвета предложението за изменение на устава.

Поради това, в съответствие с член 50 от Договора за Евратом и член 21 от устава на F4E, Комисията представя за одобрение пред Съвета посочените изменения.

2. РЕЗУЛТАТИ ОТ КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОТ ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Основните заинтересовани страни в F4E са членовете на Управителния съвет на F4E. Представени са всички държави членки, Швейцария и Евратом, като по всяко предложение за изменение на устава на F4E в съответствие с член 6, параграф 4 от упоменатия устав се изискват консултации с тях и получаване на тяхното съгласие.

По тази причина през юни 2013 г. Комисията представи на Управителния съвет проект на предложение за изменение на устава на F4E. Управителният съвет реши да създаде група *ad hoc*, ръководена от председателя на Управителния съвет, която да работи за постигане на консенсус между членовете относно предложенията за изменение на устава.

В резултат от първото заседание на групата *ad hoc*, проведено на 21 октомври 2013 г., беше изготвено предложение, което беше представено на Управителния съвет на 9—10 декември 2013 г. На това заседание Управителният съвет прие единодушно предложените изменения, поради което Комисията може вече да представи предложението на Съвета за одобрение.

3. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

1. Предефиниране на ролята на Изпълнителния комитет, създаване на Комитет по обществените поръчки и договорите и учредяване на Бюро

Задачите, възложени понастоящем на Изпълнителния комитет, ще бъдат поделени между два комитета — Комитет по въпросите на администрирането и управлението и Комитет по въпросите на обществените поръчки и договорите. Предложеното разделяне на тези задачи позволява по-целесъобразен подбор на съставите на двата комитета, първият от които е съставен от представители на членовете, а вторият — от експерти, действащи в лично качество.

Наред с останалите си функции Комитетът по въпросите на администрирането и управлението ще изготвя становища и препоръки към Управителния съвет относно бюджета, плана за предварителна оценка на средствата, годишните отчети, плана за проекта, работната програма и т.н.

Комитетът по въпросите на обществените поръчки и договорите ще дава препоръки на директора на F4E относно възлагането на поръчки и ще има само консултативна роля за разлика от настоящия Изпълнителен комитет, който има за задача да одобрява предложенията. Настоящото изменение е в пълно съответствие с изключителните права, предоставени на директора на F4E в качеството му на разпоредител с бюджетни кредити. Службата за вътрешен одит на Комисията посочи, че директорът отговаря за възлагането на поръчките и не следва да делегира тази отговорност на комитет, чиито членове се назначават от Управителния съвет по лични заслуги.

„Бюрото“ — комитет, за който няма определение в първоначалното решение на Съвета за създаване на F4E, е създадено с решение на Управителния съвет през 2011 г. като спомагателен орган, за да подпомага Управителния съвет при подготовката на неговите решения. Тъй като Управителният съвет счита, че комитетът се е утвърдил като полезен инструмент, който му позволява да работи по-ефективно, в настоящото предложение изрично се предвижда в устава на F4E да се въведе определение за този комитет.

2. Укрепване на правата на Евратом във връзка с резервите по отношение на законосъобразността

Съгласно член 6, параграф 6 от действащия устав на F4E Евратом има право да изрази резерви по отношение на решение на Управителния съвет, когато счита, че това решение може да е в противоречие с правото на Общността. В този случай приемането на решението се преустановява и то се отнася до Комисията за разглеждане на неговата законосъобразност. При все това Управителният съвет може да приеме решение дори при наличие на становище на Комисията, с което се оспорва неговата законосъобразност. Укрепването на правата на Комисията във връзка с разпоредбата за резерви по отношение на законосъобразността ще гарантира съгласуваност на решенията на Управителния съвет с правото на Общността в съответствие с член 17 от Договора за Европейския съюз, който гласи, че Комисията „следи за прилагането на Договорите и на мерките, приети от институциите по силата на тези договори“.

По силата на предлаганото изменение Управителният съвет не може да приема решения, чиято законосъобразност се поставя под съмнение съгласно внесено от Комисията становище.

3. Привилегировано партньорство с определени организации за научни и технологични изследвания в областта на термоядрения синтез

Настоящото изменение цели установяването на стабилни отношения с европейските лаборатории с дейност в областта на термоядрения синтез.

Тези отношения са от значение за ефикасното и ефективно действие на Европейската програма за термоядрен синтез, за изпълнението на функциите на F4E и за оптимизиране на капацитета и участието на европейските лаборатории с дейност в областта на термоядрения синтез. Отношенията ще предоставят стабилна рамка за изготвянето на многогодишен план на дейностите на лабораториите с дейност в областта на термоядрения синтез и стабилна и надеждна подкрепа за F4E в областта на научноизследователската и развойната дейност, основана на знанията и опита, които са разработени от Европейската програма за термоядрен синтез през последните 30 години и които ще продължат да бъдат разработвани в бъдеще.

Ползата за Европейската програма за термоядрен синтез ще се изрази в по-доброто използване на ресурсите — наред с останалите предимства, това ще доведе до намаляване на проблемните области и на дублирането на усилия, и до оптимално съчетаване на национално и общностно финансиране посредством F4E.

4. Адаптиране в резултат на новия рамков финансов регламент

Неотдавна Комисията прие новия рамков финансов регламент за органите, посочени в член 208 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета. Този нов регламент съдържа разпоредби, които трябва да бъдат включени в учредителния акт (решението на Съвета) или в основния акт (устава) за създаване на посочените органи, включително на F4E. Измененията са с чисто технически характер и не засягат същността на предложението, одобрено от Управителния съвет. В това отношение е важно да се отбележи, че в съответствие с член 208, параграф 3 вътрешният одитор на Комисията упражнява правомощията на вътрешен одитор на F4E. Поради това от решението на Съвета следва да се заличи текстът на член 5, параграф 2, в който се посочва, че Съвместното предприятие създава своя вътрешна служба за одит. Точка 3 от приложение 3 към устава бе съответно изменена, за да се посочи, че Съвместното предприятие създава структура за одит.

5. Необходимо изменение за привеждането в съответствие на устава с новия основен акт за финансиране на дейностите на F4E , одобрен от Съвета през декември 2013 г.

Решението на Съвета за финансиране на дейностите на F4E за 2014—2020 г. изисква изменение на устава на F4E. Съгласно настоящия член 12, буква а) от устава на F4E участието на Евратом се предоставя чрез програмите за научни изследвания и обучение на Общността, приети съгласно член 7 от Договора. Необходимо е тази разпоредба да бъде изменена предвид обстоятелството, че финансирането на F4E за периода 2014—2020 г. няма да се предоставя чрез Рамковата програма на Евратом, а посредством това ново решение на Съвета, което се основава на член 47 от Договора.

Освен това в решението на Съвета за създаването на F4E се вмъква нов член 5аа, за да се укрепи защитата, която Съвместното предприятие осигурява за финансовите интереси на своите членове.

6. Права на глас за Хърватия

С решение на Управителния съвет по време на заседанието му на 10—11 юни 2013 г. се предлага на Хърватия да се предоставят два гласа в Управителния съвет.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Настоящото предложение за решение на Съвета няма отражение върху бюджета. Финансирането на дейностите на F4E за периода 2014—2020 г. е уредено с Решение 2013/791/Евратом на Съвета от 13 декември 2013 г.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за изменение на Решение 2007/198/Евратом за създаване на Европейско съвместно предприятие за „ITER“ и развитието на термоядрената енергия и за предоставяне на предимства на същото

СЪВЕТАТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия, и по-специално член 47, трета и четвърта алинея и член 48 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) С Решение 2007/198/Евратом на Съвета¹ беше създадено Европейското съвместно предприятие за „ITER“ и развитието на термоядрената енергия (наричано по-долу „Съвместното предприятие“), за да се предостави участие от страна на Европейската общност за атомна енергия (наричана по-долу „Евратом“) в Международната организация по термоядрена енергия — ITER, и в дейностите от широкообхватния подход с Япония, както и да се подготви и координира програма от дейности по подготвяне на изграждането на демонстрационен термоядрен реактор и свързани с него съоръжения.
- (2) Решение 2007/198/Евратом бе изменено с Решение 2013/791/Евратом на Съвета², за да се осигури възможност за финансирането на дейностите, извършвани от Съвместното предприятие през периода 2014—2020 г.
- (3) В заключенията си от 12 юли 2010 г. относно съобщението на Комисията „Състояние и възможности за развитие на проекта ITER“³ Съветът поиска от Европейската комисия да разгледа и да предложи решение относно начина, по който Комисията, държавите членки и Съвместното предприятие да изпълняват своите отговорности и задачи, свързани с ITER.
- (4) В работния документ на службите на Комисията „Към стабилно управление и ръководство на проекта ITER“⁴, представен на 9 ноември 2010 г., е посочен подробен списък на дейности, които да бъдат осъществени на международно равнище — основно от Организацията за ITER, или на европейско равнище — основно от Съвместното предприятие.

¹ Решение 2007/198/Евратом на Съвета от 27 март 2007 г. за създаване на Европейско съвместно предприятие за „ITER“ и развитието на термоядрената енергия и за предоставяне на предимства на същото (ОВ L 90, 30.3.2007 г., стр. 58).

² Решение 2013/791/Евратом на Съвета от 13 декември 2013 г. за изменение на Решение 2007/198/Евратом за създаване на Европейско съвместно предприятие за „ITER“ и развитието на термоядрената енергия и за предоставяне на предимства на същото (ОВ L 349, 21.12.2013 г., стр. 100).

³ COM(2010) 226 окончателен от 4 май 2010 г.

⁴ SEC(2010) 1386 окончателен от 9 ноември 2010 г.

- (5) С присъединяването на Хърватия към Европейския съюз на 1 юли 2013 г. уставът на Съвместното предприятие трябва да се измени с цел тази държава да получи права на глас в Управителния съвет на Съвместното предприятие. Необходимо е в устава да се направят и други изменения, насочени към подобряване на управлението и ръководството на Съвместното предприятие. За да се вземат под внимание измененията на Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия с Договора от Лисабон, е необходимо също така да се актуализират препратките към разпоредбите относно Съда на Европейския съюз.
- (6) Управителният съвет на Съвместното предприятие одобри предложените от Комисията изменения на Решение 2007/198/Евратом в съответствие с устава на Съвместното предприятие.
- (7) Следва да бъде учреден Комитет по въпросите на администрирането и управлението, който да изготвя становища и препоръки за приемането на ключови документи от Управителния съвет. Наред с това комитетът следва да предоставя консултации или препоръки по специфични административни и финансови въпроси по искане на директора или на Управителния съвет. Управителният съвет следва да разполага с правомощия да делегира задачи на този комитет. Всеки член на Съвместното предприятие следва да има право да определи представител, който да участва в комитета.
- (8) Следва да бъде учреден Комитет по въпросите на обществените поръчки и договорите, който да прави препоръки до директора на Съвместното предприятие относно възлагането на поръчките, безвъзмездните средства и свързаните с тях въпроси. Членовете на този комитет следва да се назначават в лично качество от Управителния съвет.
- (9) За подпомагане дейността на Управителния съвет при подготовката на неговите решения следва да се създаде Бюро. Управителният съвет следва да разполага с правомощия да делегира задачи на Бюрото. В Бюрото следва да членуват председателят на Управителния съвет, председателите на комитетите на Управителния съвет, представител на Евратом и представител на държавата домакин на ITER (Франция). Управителният съвет следва да има право да назначава допълнителни лица в Бюрото.
- (10) В съответствие с член 17 от Договора за Европейския съюз Комисията трябва да осигури прилагането на Договорите и на мерките, приети от институциите по силата на тези договори. Следователно правата на Комисията следва да се укрепят, за да се гарантира съответствието на решенията на Управителния съвет с правото на Съюза.
- (11) Желателно е да се създаде мрежа от определени организации за научни и технологични изследвания в областта на ядрения синтез, за да се осигури стабилна и дългосрочна подкрепа за научноизследователската и развойната дейност на Съвместното предприятие, въз основа на знанията и опита, които са разработени от Европейската програма за термоядрен синтез, и тези, които ще бъдат разработени в бъдеще.

- (12) Необходимо е да се вземат предвид съответните разпоредби на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета⁵ и на Делегиран регламент (ЕС) № 1268/2012 на Комисията⁶, по-специално относно ролята на вътрешния одитор на Комисията като вътрешен одитор на Съвместното предприятие.
- (13) Решение 2007/198/Евратом, изменено с Решение 2013/791/Евратом, гарантира финансирането на дейностите на Съвместното предприятие за периода 2014—2020 г. Съгласно член 12, буква а) от устава на Съвместното предприятие вноските на Евратом се предоставят чрез програмите за научни изследвания и обучение на Общността, приети съгласно член 7 от Договора. Тази разпоредба следва да бъде изменена предвид обстоятелството, че финансирането за 2014—2020 г. вече няма да се предоставя чрез Рамковата програма на Евратом.
- (14) Целесъобразно е също така Решение 2007/198/Евратом да се актуализира с оглед на разпоредбите за защита на финансовите интереси на членовете.
- (15) Поради това Решение 2007/198/Евратом следва да бъде съответно изменено,
- ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Решение 2007/198/Евратом се изменя, както следва:

1. Член 5 се изменя, както следва:
 - а) в параграф 1 се добавя следното изречение:

„Съвместното предприятие може да предоставя безвъзмездни средства и награди в съответствие с правилата на своя финансов правилник.“;
 - б) параграф 2 се заличава;
2. Вмъква се следният член 5аа:

„Член 5аа

Защита на финансовите интереси на членовете

Съвместното предприятие осигурява подходяща защита на финансовите интереси на своите членове, като осъществява или възлага на други осъществяването на необходимия вътрешен и външен контрол.“;
3. Член 9, параграф 3 се заменя със следното:

„Съдът на Европейския съюз е компетентен по искове, предявени срещу Съвместното предприятие, включително решения на Управителния съвет, при условията, предвидени в членове 263 и 265 от Договора за функционирането на Европейския съюз.“;

⁵ Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета (ОВ L 298, 26.10.2012 г., стр. 1).

⁶ Делегиран регламент (ЕС) № 1268/2012 на Комисията от 29 октомври 2012 г. относно правилата за прилагане на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (ОВ L 362, 31.12.2012 г., стр. 1).

4. Приложението се изменя в съответствие с приложението към настоящото решение.

Член 2
Прилагане

Настоящото решение влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Съвета
Председател